

17. Konečné automaty

1. Definice

- konečný automat, KA, anglicky FSM - final state machine, či DFA - deterministic finite automaton
- teoretický výpočetní model používaný v inf pro práci s formálními jazyky
- množina stavů takového stroje je konečná, od toho konečný
- dokáže pouze rozpoznávat regulární jazyky, proto se používá pouze pro vyhodnocování regulárních výrazů, *lexikální analyzátor* (viz kompilátor) v kompilátorech
- je definovaný jako uspořádaná pětice $(Q, \Sigma, \sigma, \delta, q_0, F)$
  - Q je konečná množina všech stavů automatu
  - Σ je vnitřní abeceda automatu
  - δ je tzv. přechodová funkce popisující pravidla přechodů mezi jednotlivými stavy
  - $q_0 \in Q$ je počáteční stav automatu
  - $F \subseteq Q$ je množina všech koncových stavů
- neformálně řečeno je automat takový stroj, který se na základě aktuálně přečteného symbolu přesune do stavu jiného
- pakliže se po přečtení všech symbolů vstupu nachází automat v některém ze svých koncových stavů, pak daný vstup (řetězec) patří do jazyka L , který je rozpoznatelný daným konečným automatem M , neboli $L(M)$
  - potom množina všech vstupů, které rozpozná daný automat tvoří jistý regulární jazyk
- rozlišujeme dva základní typy konečných automatů, deterministické a nedeterministické, pakliže je velikost množiny koncových stavů rovna 1, potom se jedná o ten deterministický a naopak
- každý nedeterministický KA lze přepsat do deterministického KA
- dále je zajímavé, že každý deterministický KA zabírá konstatní množství pomocné paměti

2. Použití a realizace

- například v lexikálních analyzátorech, kompilátor
- realizovat se například dá například tabulkou přechodů, či planárním grafem
- prakticky pomocí sekvenčních logických obvodů, Mealyho či Moorův klopný obvod

Cvičení 16.1 Necht' L je jazyk obsahující binární řetězce takové, že počet nul a jedniček je sudý. Navrhněte deterministický konečný automat, který tento jazyk rozpoznává.

Řešení 16.3.1 Vytvoříme následující deterministický konečný automat:

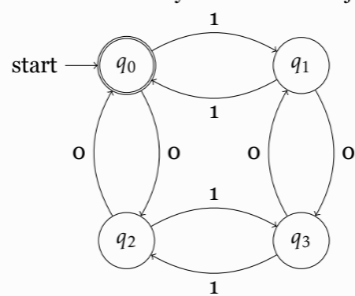

Figure 1: Příklad přechodového grafu KA